Namaz u džematu

- Najmanji džemat
  - Dvojica, imam i još jedan
- Propis
  - Vadžib odraslim muškarcima, i na putu, i kad naklanjava
- Najpreči da bude imam
  - Najbolji u Kur‘anu
  - Ko najbolje poznaje sunet i propise u namazu
  - Najstariji u islamu pa po godinama
- Šartovi imama
  - Muškarac
  - Punoljetan
  - Adl
  - Da bude sposoban da upotpuni ruknove

Namaz u džematu

Propisi i način slijeđenja imama

- Slijeđenje: vadžib
- Preticanje: haram, kvari namaz
- Istovremenost: pokuđena je u pokretima, zabranjena i kvari namaz u početnom tekbiru i selamu, a u ostalim zikrovima nije problem
- Zaostajanje: nije dozvoljeno i ne kvari namaz kod šejha

Neka ulema smatra da kvari ako zaostane rukn.

Propisi prekidanja namaza od strane imama

- Ako izgubi abdest
- Ako se sjeti u namazu da nije uzeo abdest → Namaz muktedija je ispravan
- Ako se sjeti nakon namaza da nije imao abdest → Namaz muktedija je ispravan
- Ako ga pritisne nužda da nemože završiti
- Ako ga zadesi bol da nemože stajati → Samo će imam sjesti

Namaz u džematu

- Propisi razlikovanja nijeta imama i muktedija
  - U vrsti: kao farz i nafila
  - U imenu: kao podne i ikindija
  - U broju rekata: kao akšam i jacija
    - Ako bude klanjao akšam za imamom na jaciji, ostaće sjediti kad imam ustane na 4.rekat, proučiti svoje, nanijetiti da se odvaja od imama i predati selam
- Gdje stoji muktedija
  - Jedan stoji pored imama
  - Dvojica i više stoje iza imama
  - U nuždi imam stoji u sredini
- Namaz pojedinca iza safa
  - Haram, kvari namaz osim sa opravdanjem
  - Nije propisano:
    - Preskakati safove i klanjače
    - Stati sa imamom
    - Da povuče nekog iz safa da stane sa njim

Namaz u džematu

- Stajanje u safu sa ženom ili djetetom
  - Sa ženom
    - Nije ispravan saff sa ženom
  - Sa djetetom
    - Ispravan je saff
    - Dijete koje je zauzelo mjesto u safu nije propisano vračati nazad
- Opravdanja za izostajanje iz džemata
  - Ako bi imam pretjerano dužio namaz suprotno sunetu
  - Bolest zbog koje osjeća teškoču
  - Gladan u prisustvu hrane
  - Kad pritisne nužda da osjeća poteškoču
  - Jaka kiša ili jak hladan vjetar
  - Ako se boji štete za sebe ili imetak

Namaz bolesnika i putnika

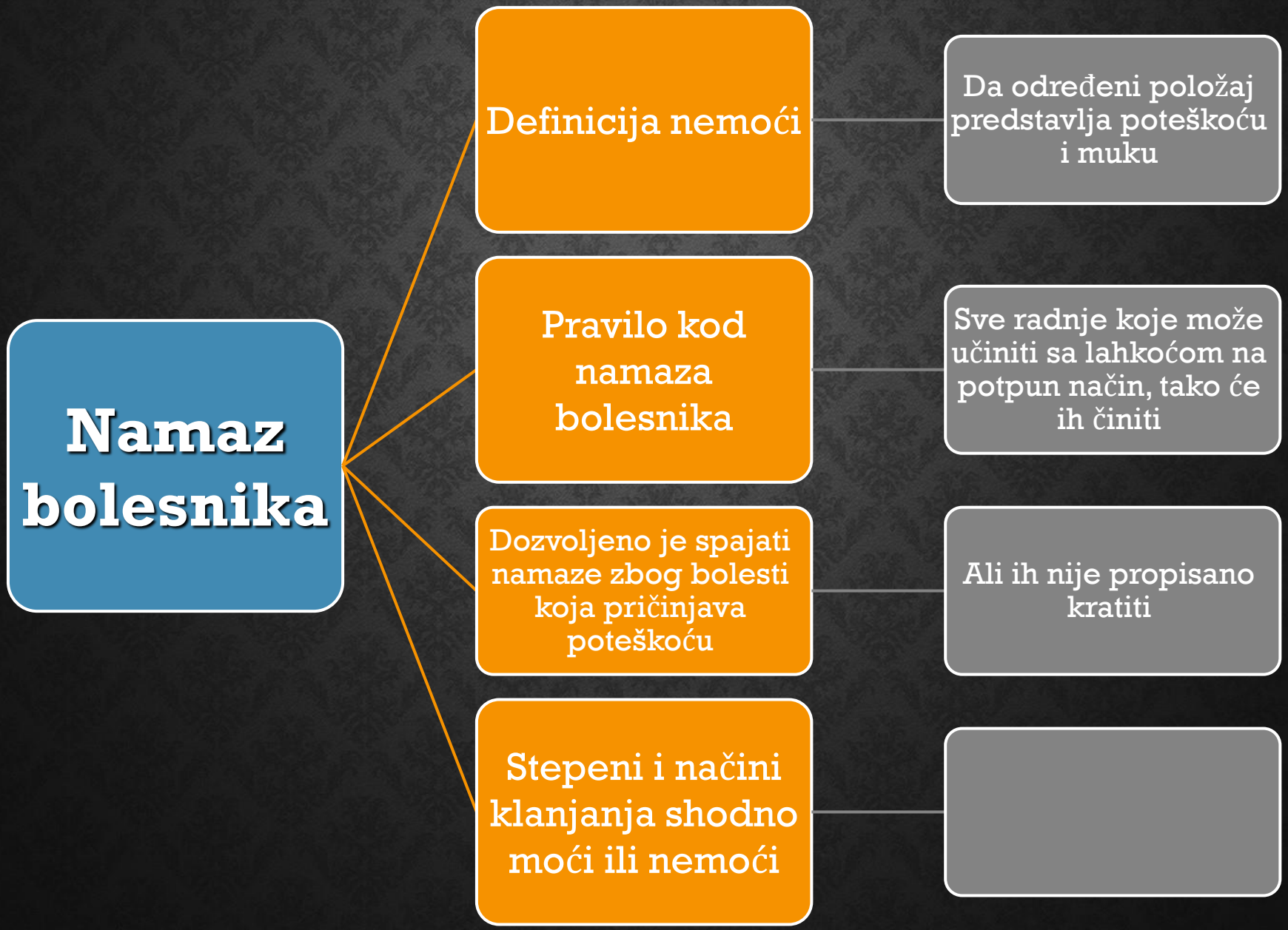
Namaz bolesnika
Definicija nemoći
Da određeni položaj predstavlja poteškoću i muku
Pravilo kod namaza bolesnika
Sve radnje koje može učiniti sa lahkoćom na potpun način, tako će ih činiti
Dozvoljeno je spajati namaze zbog bolesti koja pričinjava poteškoću
Ali ih nije propisano kratiti
Stepeni i načini klanjanja shodno moći ili nemoći

Namaz bolesnika i putnika

Namaz bolesnika
Stepeni i načini klanjanja shodno moći ili nemoći
Stajanje
Da stoji naslonjen ako može, ili da stoji koliko može pa potom sjedne
Sjedenje
Dozvoljeno je sjediti kako može, a od suneta je terabu (ili po turski). Ako može ustati za ruku i sedždu da ustane. Ako ne onda se naklonom, manje za ruku, više za sedždu
Ležeći na boku
Na desnom boku, ili ako ne može, na lijevom okrenut ka kibli. Ruku i sedždu čini glavom ako može, a ako ne nijeti srcem
Ležeći na leđima
Ako ne može na boku, onda na leđima nogama prema kibli. Ruku i sedždu čini glavom ako može, a ako ne nijeti srcem
Srcem
Nijeti pokrete ako ih ne može činiti, uči u srcu ako ne može izgovarati

Namaz bolesnika i putnika

Namaz bolesnika
Obaveza namaza ne spada sve dok je razum prisutan
Pohvalno kod položaja
Kod sjedenja terabu‘
Kod ležanja: na desnom boku prije lijevog
Obavezno kod položaja
Redoslijed shodno nemoći
Da ležanje na boku bude prije ležanja na ležima
Propis onoga ko izgubi svijest zbog bolesti
Nije obavezan naklanjati namaze

Namaz bolesnika i putnika

Namaz putnika

Olakšice putnika

- Od suneta je da krati 4 rekatne namaze
- Dozvoljeno je da spaja namaze
- Da potire obuću tri dana
- Dozvoljeno je da mrsi u ramazanu

Ko je putnik

- Svako onaj ko izađe iz svog mjesta sa namjerom putovanja bez obzira na distancu
- Ko putuje 80 km i više
- Da je izašao iz svog mjesta
- Da ne odsjeda u putu duže od 4 dana

Kad počinje olakšica

- Kad sa ciljem puta napusti svoje mjesto

Onaj ko ima namjeru da odsjeda u nekom mjestu duže od 4 dana, on će upotpunjavati, a ko namjerava 4 i kraće ili nema namjeru ostajanja, on će kratiti. (Ibn Baz)

Spajanje namaza

- Spajaju se podne i ikindija, te akšam i jacija
- Dozvoljeno je spojiti u vremenu prvog ili drugog namaza
- Spajanje nije vezano samo za put, već je dozvoljeno zbog poteškoće

Namaz bolesnika i putnika

Spajanje namaza
Kad je dozvoljeno
Šartovi spajanja
Spajanje je dozvoljeno na putu i u slućaju stvarne poteškoće
Bolest
Strah za imetak
Jaka kiša
Druge poteškoće
Postojanje stvarne teškoće koja ga ometa da klanja svaki namaz u vremenu
Ako spaja u drugom vremenu da teškoća traje do tada
Ako spaja u drugom vremenu da nanijeti spajanje u prvom

Namaz u strahu

To su farz namazi koji se klanjaju u borbi u ratu

Neki načini klanjanja

U slućaju kada nije sukob, ili povlaćenje i sl.

U slućaju borbe, povlaćenja i sl.

Prva grupa klanja sa imamom rekat dok druga čuva stražu, kad ustanu na drugi rekat, sami završe još jedan rekat i predaju selam a imam ostane stajati. Potom dođe druga skupina i klanja sa imamom rekat, potom ustanu klanjati svoj drugi rekat, a imam ih čeka na sjedenju, kad ga stignu, predaju selam zajedno.

Da podijeli vojsku na dvije skupine, te klanja sa svakom po dva rekata sa selamom.

Da ih podijeli na dvije skupine, potom klanja dva rekata, prva skupina klanja prvi rekat i preselami, potom dođe druga skupina i klanja drugi rekat sa imamom te preselame sa njim.

Džuma namaz

Kome je obavezna džuma

- Svakom punoljetnom razumnom muškarcu
- Koji nije putnik

Šartovi ispravnosti džuma namaza

- Nastup vremena
- Da se uspostavi u naseljenom mjestu
- Da se održe dvije hutbe prije namaza
- Džemat dvojice sa imamom
- Da je uspostave domaći iz tog mjesta

Šartovi ispravnosti hutbe

- Nastup vremena
- Da bude u vidu vaza

Suneti kad se popne na minber i suneti hutbe

- Da poselami prisutne
- Da sjedne dok ne završi ezan
- Da započne sa hamdom, veličanjem Allaha i šehadetom
- Da oporuči bogobojaznost
- Da donese salavat
- Da hutbu drži stojeći na minberu okrenut prema ljudima
- Kratko sjedenje između dvije hutbe

Propisi džume

Suneti na dan džume

- Okupati se
- Lijepo se obući i namirisati
- Poraniti u džamiju
- Sjesti blizu imama
- Proučiti suru Kehf
- Klanjati 2 ili 4 rekata poslije džume
- Što više donositi salavat

Neke razlike između džume i podneva

- Džuma se ne naklanjava, već klanja podne koga prođe
- Ne može se spojiti ikindija sa džumom

Opravdanja za izostanak sa džume

- Put
- Bolest koja predstavlja teškoću
- Ko živi izvan mjesta gdje se uspostavlja džuma tako da ne čuje ezan (5 km i dalje)
- Ko se boji štete za sebe ili druge ili imetak
- Jako nevrijeme

Propisi džume

- Propis slušanja hutbe — Vadžib
- Propis ako se sastave bajram i džuma u jednom danu — Ko klanja bajram, spada sa njega obaveza džume u istom danu
- Kome džuma nije obavezna — Ženi i djetetu
- Propis onoga ko nije obavezan klanjati džumu ili ima opravdanje za izostanak ili je klanjao bajram — Obavezno klanja podne namaz, a ako klanjaju džumu, to im je dovoljno
- Propis puta na dan džume — Dozvoljeno prije zevala u osnovi, a zabranjeno poslije zevala
- Propis ko zakasni na ruku drugog rekata — Naklanjaće podne, tj.4 rekata kad imam preselami

Dva bajrama

Propis bajram namaza

- Fard ajn

Šartovi bajram namaza

- Da ga uspostave stanovnici mjesta
- Nastup vremena
- Džemat

Suneti

- Okupati se, namirisati i lijepo obući
- Nešto pojesti prije ramazanskog
- Poraniti, ići jednim putem, vratiti se drugim
- Dodatni tekbiri na namazu (6+5)
- Hutba poslije namaza

Dva bajrama

Mjesto klanjanja

- Od suneta je da se klanja na otvorenom

Opis namaza

- Klanja se dva rekata, na prvom rekatu 6 ili 7 dodatnih tekbira nakon početnog, na drugom rekatu 5 dodatnih nakon ustajanja

Propisi hutbe

- Ona je sunet
- Poslije namaza
- Ražišli su se da li je jedna ili dvije (dvije je kod četvorice imama)
- Da otpočne hutbu sa tekbirima, sa 9 prvu, a drugu sa 7, je jedno mišljenje. A drugo da otpočne sa hamdom, što je odabrao šejh.

Tekbiri

- Za ramazanski bajram od nastupa sa zalaskom sunca, pa do bajram namaza
- Za kurban bajram: Neograničeni tekbiri od 1.zulhidžeta do kraja zadnjeg dana bajrama. Ograničeni tekbiri: od sabaha dana arefata, a završavaju sa ikindijom zadnjeg dana bajrama

Poglavlje o dženazi

Poglavlje o dženazi

Propisi obilaska bolesnog

- Propis obilaska
  - Fard kifaje
- Adabi prilikom posjete
  - Proučiti mu dovu
  - Podsjetiti ga na tevbu
  - Podsjetiti ga na vasijet po potrebi
  - Ne srditi ga
  - Ne dužiti
  - Ponoviti zijaret po potrebi
- Adabi kod onoga ko je na samrti
  - Biti izuzetno blag
  - Kvasiti mu usne vlažnom gazom
  - Podsjećati ga na riječ tevhida na propisan način

Poglavlje o dženazi

Gasuljenje i ćefini

- Ogasuliti ga
  - Pohvalan je način kao kod gusula živog. Od suneta je tri ili pet ili više puta, a obaveza jednom, te u zadnjem da bude voda pomiješana sa kafurom.
- Umotati ga u ćefine
  - Obaveza je da se u potpunosti pokrije, pa makar i sa jednim platnom. Od suneta je u tri platna. Propisano je namirisati mejta i ćefine hanutom.
- Izuzetak od spomenutog i dženaza namaza
  - Šehid u boju
- Ko se ne može ogasuliti zbog štete na tijelu
  - Propisan je tejemum

Poglavlje o dženazi

Dženaza namaz

Ruknovi

- Kijam
- Četiri tekbira
- Fatiha
- Salavat
- Dova za umrlog
- Selam

Suneti

- Da imam stane naspram glave ili prsa muškarca, a naspram sredine žene
- Učenje propisane dove
- Podizanje ruku kod svih tekbira
- Da se formiraju tri safa

Opis namaza

Donese prvi početni tekbir, potom prouči euzu, bismilu i fatihu. Zatim donese drugi tekbir, a potom prouči salavat. Zatim donese treći tekbir, a potom prouči propisanu dovu za mejta. Zatim donese četvrti tekbir i preselami jednim ili sa dva selama, a može i učiti dovu prije selama. Propisano je ponekad klanjati i sa pet tekbira.

Poglavlje o dženazi

Dženaza namaz

- Kome se klanja
  - Klanja se svakom ko preseli kao musliman, makar bio poznat po velikim grijesima
- Dovoljno je makar klanjala jedna odrasla osoba, makar i žena
- Dozvoljeno je da žene klanjaju dženazu u džamiji, ili u kući, ne na mezarju
- Namaz za odsutnog
  - Ako mu nije klanjano u njegovoj zemlji, onda je propisano
  - A ako mu je klanjano onda nije propisano
- Kome nije klanjana dženaza prije ukopa, a poznat je dobru, propisano je da se klanja na kaburu
- Propis putovanja radi dženaze
  - Preče je ne putovati

Poglavlje o dženazi

Ukopavanje i propisi vezani za kabure

Ukopavanje

- Dozvoljeno je u svakom vremenu osim tri vremena sa naglašenom zabranom
- Sunet kod kopanja kabura je lahd
- Od suneta je da se položi mejt na desni bok licem prema kibli
- Da zemlja na kaburu bude poput brežuljka, da ne bude poravnata
- Da se stavi sa strane kabura kamenje da čuva zemlju i da označi granice kabura

Propisi vezani za kabure

- Podizanje građevine na kaburu
- Dozvoljeno je označiti kabur imenom i granice kabura kamenjem i sl.
- Zabranjene radnje kod kabura
- Obilazak kabura